

Eesti Haigekassa
Retseptikeskus

Täiendava ravimihüvitise haldus

***Teenuse „rets.soodustuse_arvutamine.v1“
kirjeldus***

Sisukord

Dokumendi versioonid.....	3
1 Dokumendist	4
1.1 Eesmärk	4
1.2 Kasutatud nimeruumid	4
1.3 Kasutatud lühendid.....	4
1.4 Viited	4
2 TRH reeglid ja kaasnevad protsessid	5
3 Teenuste kirjeldused	8
3.1 Soodustuse arvutamise teenus apteegile	8
Sisend.....	8
Väljund.....	8
Reeglid	9
3.2 Teated	10
4 Näidissõnumid	11
4.1 Teenuse rets.soodustuse_arvutamine päring	11
4.2 Teenuse rets.soodustuse_arvutamine vastuse näide	11

Dokumendi versioonid

<i>Versioon</i>	<i>Aeg</i>	<i>Koostaja</i>	<i>Olulised muudatused</i>
1.0	27.09.2017	Deniss Andrijevski, Liis Kruus	Esialgne dokument
1.1	12.10.2017	Deniss Andrijevski	TRH alusmäära ja jääki tagastatakse nüüd seisuga pärast küsitud retseptide realiseerimist

Tabel 1 Dokumendi versioonid

1 Dokumendist

1.1 Eesmärk

Antud dokument kirjeldab Eesti Haigekassa täiendava ravimihüvitise (edaspidi TRH) haldamise reegleid ja X-tee teenust rets.soodustuse_arvutamine.

1.2 Kasutatud nimeruumid

<i>Prefix</i>	<i>Nimeruum</i>
rets	http://producers.rets.xtee.riik.ee/producer/rets
SOAP-ENC	http://schemas.xmlsoap.org/soap/encoding/
SOAP-ENV	http://schemas.xmlsoap.org/soap/envelope/
xsd	http://www.w3.org/2001/XMLSchema
xsi	http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance
xtee	http://x-tee.riik.ee/xsd/xtee.xsd

Tabel 2 Kasutatud nimeruumid

1.3 Kasutatud lühendid

EHK - Eesti haigekassa

TRH – täiendav ravimihüvitis

1.4 Viited

- Kuni 31.12.2017 kehtiva TRH põhimõtted
<https://www.haigekassa.ee/et/inimesele/rahalised-huvitised/taiendav-ravimihuvitis/>
- Eelnõude infosüsteemis olev ravikindlustuse seaduse muutmise eelnõu (sh uue TRH süsteemi põhimõtted ravikindlustuse seaduses)
<https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/764334c8-aea0-43c5-8562-a49554d2c70d/Ravikindlustuse%20seaduse%20muutmise%20ja%20sellega%20s conduvalt%20teiste%20seaduste%20muutmise%20seadus>
- X-tee juhendid
<https://www.ria.ee/ee/x-tee-juhendid.html>

2 TRH reeglid ja kaasnevad protsessid

Täiendava ravimihüvitise arvutamise ja väljamaksmise reeglid

TRH automatiseerimise eesmärk on hüvitise saamine koos tavapärase soodustusega ravimi väljaostmisel apteegis. Kui ravimi müügil selgub, et kalendriaastas tehtud kulutused ravimitele ületavad TRH alussumma piirmäärasid (100 ja 300), siis võetakse seda arvesse ja võimaldatakse patsiendile kokkulepitud piiri ületava summa osas suurem soodustus ehk tõstetakse soodustatud summat. Haigekassa hüvitab soodusravimite eest täiendavalt patsientide kulutused, mis jäävad kalendriaastas vahemikku 100-300€ 50% ja mis ületavad 300€ 90%. Sisuliselt vaadatakse igal ostul patsiendi antud hetkel ostetava(te) ravimi(te) summa suhet kalendriaasta TRH alussummadesse.

Retseptipõhine TRH alussumma leitakse lahutades patsiendi poolsest tasust EHK soodustus ja piirhinda ületava summa, teisisõnu piirhind/hinnakokkuleppehind (või selle puudumisel ravimi jaehind) miinus EHK soodustus.

TRH alussumma arvutamisel võetakse arvesse ainult arvutamise hetkel müüdud olekus (10) retsepte (sh erisoodustusega retseptid). TRH alussumma leitakse retseptidele mida müüakse, välistades täishinnaga (0%), EL kindlustatute retseptid ja meditsiiniseadmete retseptid (retsepti liik MR)

Täiendava ravimihüvitise summade tuvastamiseks on apteekidele kasutada uus teenus „rets.soodustuse_arvutamine.v1“. Soovi korral saab apteegi infosüsteem soodustuse summad spetsiaalse valemi abil ka ise välja arvutada (selleks edastab haigekassa soovi korral täpse valemi, mille abil soodustust arvutatakse). Lõplikku TRH soodustust võib teha retsepti alusmäära (2,5€) arvelt, kuid ei tohi teha piirhinda / hinnakokkuleppehinda ületava summa eest.

Apteegi põhiprotsess ja retseptikeskuse teenuste kasutamise järjekord

- Käivitatakse patsiendi retseptide loetelu päring
- Käivitatakse konkreetse retsepti vaatamise päring
- Iga müüdava retsepti kohta eraldi:
  - o lukustatakse retsept
  - o valitakse apteegi infosüsteemis sobiv pakend
  - o käivitatakse soodustuse täpsustamise päring (toimingute järjekord võib infosüsteemiti erineda nt teostatakse retsepti broneerimine ja soodustuse täpsustamine järjest)
- Kõigi väljaostetavate retseptide kohta korraga:
  - o käivitatakse soodustuse arvutamise päring eelnevalt täpsustatud soodusmääradega
  - o loetakse vastusest retseptide soodustuste summad ja arvutatakse patsiendi makstav summa
  - o arveldatakse patsiendiga.

- Iga müüdava retsepti kohta:
  - o saadetakse müügi kinnitamise päring lõpliku soodustuse summaga, retseptide järjekord on identne soodustuse arvutamisel küsituga **Patsiendiga arveldamine võiks hilisemate vigade vältimiseks toimuda pärast müügiinfo päringu saatmist.**
- Väljastatakse kaup patsiendile ja trükitakse ostutšekk
- Kui patsient loobub ühe, mõne või kõigi retseptide ostmisest, tühistatakse broneeringud, korratakse soodustuse arvutamise päringut alles jäänud retseptidega, kuvatakse uus summa, arveldatakse patsiendiga ning kinnitatakse müügid.

TRH arvutamine paberretseptide ja operaatori broneeritud retsepti müügil

TRH automaatse hüvitise kasutamise eelduseks on müügi retseptikeskuses registreerimine ostuhetkel. Juhul, kui müügi registreerimine retseptikeskuses toimub hiljem kui patsiendiga arveldamine, on võimalik, et TRH soodustus makstakse apteegile ning patsient ei saa õigustatult temale kuuluvat soodustust. Neil põhjustel on paberretseptide ja operaatori broneeritud retseptide müümisel tehtud süsteemi erisus ja selliste retseptide hilisem realiseerimine on võimalik ilma TRH soodustuseta.

Müügitehingu hilisemat toimumist kinnitab apteeker oma infosüsteemis ja haigekassa soodustuse info edastatakse retseptikeskusesse apteegi infosüsteemi poolt ilma TRH summata. Võimalik TRH summa peetakse jäägina retseptikeskuses meeles ja üritatakse esimesel võimalusel välja maksta.

Retsepti digitaliseerimine

Apteegi infosüsteem edastab kasutajale teate (nt pärast paberretsepti andmete sisestamist infosüsteemi) nt „Kas digitaliseerite retsepti müügihetkel ning soovite TRH lisasoodustust kasutada?“.

Apteeker ütleb, kas teeb toimingut müügihetkel ehk kas patsient saab soodustuse koheselt. Apteegiinfosüsteem arvutab vastavalt soodustuse ja täidab müügiinfo päringu lähtuvalt apteekri vastusest.

- JAH → retsept digitaliseeritakse koheselt, TRH makstakse välja. Apteegiinfosüsteem tõstab positiivse vastuse korral ja TRHga arvestamisel müügisõnumis soodustatud summat, mille järgi retseptikeskus arvestab TRH lisasoodustuse kasutamist.
- EI → retsepti ei digitaliseerita koheselt, apteegi infosüsteem arvutab soodustuse lähtuvalt paberretseptile märgitud soodustuse protsendist. Retsepti hilisemal digitaliseerimisel teab apteegi infosüsteem, et seda retsepti ei digitaliseerita ostuhetkel ning saadab müügisõnumis ainult ravimi tavapärase soodustuse (summa, mille võrra on müügil soodustust tehtud).

Operaatori broneeritud retsepti müümine

Analoogne paberretsepti digitaliseerimisega. Apteegi infosüsteem edastab op. broneeritud retsepti müümisel kasutajale teate nt „Kas registreerite retsepti müüki retseptikeskuses ostuhetkel ning soovite TRH lisasoodustust kasutada?“.

Apteeker ütleb, kas teeb toimingut müügihetkel ja kas patsient saab soodustuse kohe. Apteegiinfosüsteem arvutab vastavalt soodustuse ja täidab järgnevad müügiinfo päringu lähtuvalt apteekri vastusest.

- JAH → retsepti müük registreeritakse kohe (vähetoenäoline op. bronni korral), TRH makstakse välja. Apteegiinfosüsteem tõstab positiivse vastuse korral ja TRHga arvestamisel müügisõnumis soodustatud summat, mille järgi retseptikeskus arvestab TRH lisasoodustuse kasutamist.
- EI → retsepti müük registreeritakse hiljem st patsient on ravimi juba saanud. Apteegi infosüsteem teab, et retsept on broneeritud konkreetsele apteegile, müük ei toimunud ostuhetkel ning saadab müügisõnumis ainult ravimi tavapärase soodustuse (summa, mille võrra on müügil soodustust tehtud). **Op broneeringut (olek 30) ei asendata enne müüki tavalise broneeringuga.**

TRH jääk

Kui retsepti müük registreeritakse retseptikeskuses hiljem, kui toimub arveldamine patsiendiga ja patsiendile ei maksta TRH lisasoodustust kohe, tekib isikupõhine jääk, mida retseptikeskus meele peab. Jääki on võimalik teada saada uue teenuse *soodustuse_arvutamine* abil, arendajate soovil lisatakse jääk ka retsepti detailvaate teenusesse.

Jääk üritatakse välja maksta esimesel võimalusel järgmise soodusretsepti ostul. Jäägi arvelt on võimalik katta retsepti omaosalus (2,5 eurot) – nii on võimalik piirhinnaga võrdse ravimi soetamisel saada ravim apteegist tasuta. Jääk ei kata kunagi piirhinda/hinnakokkulepet ületavat summat, seega patsiendi kallimaid ravimivalikuid TRH arvelt ei kompenseerita.

Kui jääki ei ole võimalik kalendriaastas välja maksta, kantakse see üle järgmisesse kalendriaastasse ja tehakse selle arvelt suurem soodustus järgmise aasta esimestel ostudel.

3 Teenuste kirjeldused

Teenus „rets.soodustuse_arvutamine“ on mõeldud apteegile kasutamiseks retsepti müügi ajal, et küsida EHK-lt kõiki soodustusi, mida on võimalik kasutada retsepti realiseerimisel. Teenuse vastusest saadud soodustuste summasid kasutatakse apteegi infosüsteemis patsiendi poolt makstava summa arvutamiseks ja müügiinfo päringus soodustatud summa täitmiseks.

3.1 Soodustuse arvutamise teenus apteegile

Teenuse nimetus: `rets.soodustuse_arvutamine`

Sihtgrupp: Apteegid

Päringu sisu: enne retsepti müügi kinnitamist peab apteek küsima EHK-lt, milliseid soodustusi tuleb retsepti müügil rakendada. Müügi kinnitamise sõnumis saadetakse soodustatud summa peab vastama EHK poolt arvutatud soodustuste summale va. juhul kui registreeritakse paberretsepti või operaatori broneeritud retsepti müüki.

Sisend

- *patsiendi_isikukood* (`xsd:string`) – patsiendi isikukood, kelle retseptide kohta infot küsitakse
- *retseptid* (`[0..1]`) – retseptide massiiv, mille kohta küsitakse soodustusi
  - *item* (`[1..n]`) – retsepti rida
    - *retseptinumber* (`rts:retseptinumberType`) – retseptinumber
    - *jrj_number* (`xsd:nonNegativeInteger`) – retsepti järjekorranumber
    - *preparaat_kood* (`rts:preparaatKoodType`) – realiseeritava ravimpreparaadi kood
    - *originaalide_arv* (`rts:yhikute_kogusType`) – originaalide arv
    - *originaali_hind* (`rts:hindType`) – originaali hind
    - *originaali_hind_valuuta* (`rts:valuutaType`) – originaali hinna valuuta
    - *soodusmaar* (`rts:soodusmaarType`) – soodusmäära kood.

Väljund

- *retseptid* (`[0..1]`) – nimekiri retseptidest koos soodustuste infoga
  - *item* (`[1..n]`) – retsepti rida
    - *retseptinumber* (`rts:retseptinumberType`) – retseptinumber
    - *jrj_number* (`xsd:nonNegativeInteger`) – retsepti järjekorranumber
    - *soodustused* – retseptiga seotud soodustuste summad
      - *sood_pohi* (`xsd:decimal`) – põhisoodustuse summa soodusmäära alusel

- *sood_trh* (xsd:decimal[0..1]) – TRH lisasoodustuse summa
- *sood_trh_jaak* (xsd:decimal[0..1]) – TRH jäägi osa, mida tuleb selle retseptiga kasutada
- *sood_kokku* (xsd:decimal) – kõigi soodustuste summa
- *sood_valuuta* (rts:valuutaType) – soodustussummade valuuta
- *vead* ([0..1]) – tagastatavad teated iga retsepti kohta
  - *item* ([0..n]) – teate info
    - *klass* (xsd:string[0..1]) – teate klass
    - *kood* (xsd:nonNegativeInteger[0..1]) – teate kood
    - *tyyp* (rts:veaTyypType[0..1]) – teatetüüp [S, W, I, E]
    - *selgitus* (rts:selgitusType[0..1]) – teate tekst
- *trh_perioodi_alussumma* (xsd:decimal[0..1]) – jooksva aasta TRH alussumma, mis saab olema isikul pärast vastuses olevate retseptide realiseerimist. Retseptide puudumisel tagastatakse hetkel kehtiv alussumma.
- *trh_jaak* (xsd:decimal[0..1]) – TRH jäägi summa, mis saab olema isikul pärast vastuses olevate retseptide realiseerimist. Retseptide puudumisel tagastatakse hetkel kehtiv jäägi summa.

Reeglid

- Teenuse *soodustuse_arvutamine* sisendisse saab saata ainult broneeritud retsepte.
- Enne *soodustuse_arvutamine* päringu käivitamist peab olema käivitatud *soodustuse_tapsustamine* päring, et oleks kindel, et valitud pakendit on võimalik antud soodustusmääraga realiseerida. *Soodustuse_arvutamine* teenus ei kontrolli soodustusmäära ja ilma soodustust täpsustamata võib hilisem müügi kinnitamine ebaõnnestuda.
- Teenuse sisendisse saab anda 1 või mitu realiseeritavat retsepti. Mitme retseptiga teenuse käivitamisel on oluline saata retseptid soodustuse arvutamise ja müügiinfo teenusesse samas järjekorras, sest TRH soodustused arvutatakse saadetud retseptide järjekorras. Teises järjekorras müügiinfot kinnitades ei pruugi arvutatud soodustuste summad enam üksikute retseptide lõikes õiged olla ja müügi kinnitamine võib ebaõnnestuda. Teenuse *soodustuse_arvutamine* väljundis tagastatakse retsepti soodustuse summad koos elemendiga „jrk_number“, mille alusel saadab apteegi infosüsteem *müügiinfo_maaramine* sõnumid.
- Teenus *soodustuse_arvutamine* tagastab nii üksikute soodustuste summasid, kui ka soodustuste kogusumma. Retsepti müügi kinnitamise sõnumis peab apteek saatma summaarse soodustuse. Eranditeks on digitaliseeritud paberretseptid ja operaatori broneeritud staatuses olevad retseptid, mida on võimalik müüa nii põhisoostustuse kui põhisoostustuse ja TRH lisasoodustuse summaga. Sellega tagatakse võimalus registreerida tehtud müügid ka siis, kui reaalne müük on juba toimunud ja patsient müügikohast lahkunud. Sel juhul liidetakse kasutamata jäänud TRH summad automaatselt TRH jäägiga, mida kasutatakse järgmise retseptiravimi väljaostmisel.

- Kui teenuse sisendisse ei anta retsepte, siis tagastatakse vaid patsiendile kuuluv TRH jääk, mida saab tuleviku ostudega kasutada. Samuti tagastatakse jooksva aasta TRH alussumma.
- Juhul, kui teenuse vastuses on retsepte, mille teadete blokis on „E“ tüüpi ridu ehk vigu, siis on tegemist veaga ja antud retsept jääb TRH arvutusest välja. Ülejäänud retseptide müügi saab kinnitada või korrigeerida/eemaldada vea saanud retsept(id) ja käivitada *soodustuse_arvutamine* uuesti.
- TRH soodustust ja jääki saab kasutada vaid soodusretseptide väljaostmisel. 0% soodustusega retseptide puhul on EHK soodustuste kogusumma alati 0.
- Erisoodustusega retseptide korral annab teenus tagasi EHK soodustuse summa lähtudes erisoodustuse jäägist ja teenuse kasutamine soodustuse summa saamiseks on soovitatav, et tagada summa õigsus müügi kinnitamisel.

3.2 Teated

Tabel 3 Teenuse poolt tagastatavad teated

Klass	Kood	Tüüp	Teade	Selgitus
ZDR_TRH	001	E	Süsteemist ei leitud retsepti &1	Vale retseptinumber
ZDR_TRH	002	E	TRH summat saab küsida ainult broneeritud retseptidele	Retsepti ei ole broneeritud, või on broneering aegunud või tühistatud
ZDR_TRH	003	E	Patsiendil &1 ei ole retsepti &2	Retsept ei kuulu antud patsiendile

4 Näidissõnumid

Järgnevates näidistest on sõnumi parema inimloetavuse huvides nimeruumide deklareeringud välja jäetud. Kasutatud on prefikseid, mis on kirjeldatud tabelis Tabel1 “Kasutatud nimeruumid”

4.1 Teenuse rets.soodustuse_arvutamine päring

```
<SOAP-ENV:Envelope>
  <SOAP-ENV:Header>
    <xtee:asutus>74000091</xtee:asutus>
    <xtee:andmekogu>rets</xtee:andmekogu>
    <xtee:isikukood>EE12345678910</xtee:isikukood>
    <xtee:id>id123456</xtee:id>
    <xtee:nimi>rets.soodustuse_arvutamine.v1</xtee:nimi>
  </SOAP-ENV:Header>
  <SOAP-ENV:Body>
    <rets:soodustuse_arvutamine>
      <keha>
        <patsiendi_isikukood>12345678901</patsiendi_isikukood>
        <retseptid>
          <item>
            <retseptinumber>1018730664</retseptinumber>
            <jrk_number>1</jrk_number>
            <preparaat_kood>1077117</preparaat_kood>
            <originaalide_arv>1</originaalide_arv>
            <originaali_hind>35</originaali_hind>
            <originaali_hind_valuuta>EUR</originaali_hind_valuuta>
            <soodusmaar>75 1</soodusmaar>
          </item>
        </retseptid>
      </keha>
    </rets:soodustuse_arvutamine>
  </SOAP-ENV:Body>
</SOAP-ENV:Envelope>
```

4.2 Teenuse rets.soodustuse_arvutamine vastuse näide

```
<SOAP-ENV:Envelope>
  <SOAP-ENV:Header>
    <xtee:asutus>74000091</xtee:asutus>
    <xtee:andmekogu>rets</xtee:andmekogu>
    <xtee:isikukood>EE12345678910</xtee:isikukood>
    <xtee:id>id123456</xtee:id>
    <xtee:nimi>rets.soodustuse_arvutamine.v1</xtee:nimi>
  </SOAP-ENV:Header>
  <SOAP-ENV:Body>
    <rets:soodustuse_arvutamineResponse>
      <paring>
        <patsiendi_isikukood>12345678901</patsiendi_isikukood>
        <retseptid>
```

```
<item>
  <retseptinumber>1018730664</retseptinumber>
  <jrk number>1</jrk number>
  <preparaat kood>1077117</preparaat kood>
  <originaalide arv>1</originaalide arv>
  <originaali hind>35</originaali hind>
  <originaali hind valuuta>EUR</originaali hind valuuta>
  <soodusmaar>75 1</soodusmaar>
</item>
</retseptid>
</paring>
<keha>
  <retseptid>
    <item>
      <retseptinumber>1018730664</retseptinumber>
      <jrk number>1</jrk number>
      <soodustused>
        <sood pahi>25</sood pahi>
        <sood trh>8</sood trh>
        <sood trh jaak>2</sood trh jaak>
        <sood kokku>35</sood kokku>
        <sood valuuta>EUR</sood valuuta>
      </soodustused>
      <vead/>
    </item>
  </retseptid>
  <trh perioodi alussumma>150</trh perioodi alussumma>
  <trh jaak>3.15</trh jaak>
</keha>
</rets:soodustuse arvutamineResponse>
</SOAP-ENV:Body>
</SOAP-ENV:Envelope>
```